

lubelskie
Smakuj życie!

Numer
1(9)/2011

ISSN
2081-8033

Lubelski Informator Unijny

puls Regionu

Liczę na udany finisz RPO
str. 10

Zielone tablice i kreda
odchodzą do lamusa
str. 13

Miejski konkurs piękności
za 176 mln zł
str. 17

Jak uniknąć problemów
podczas realizacji projektów?
str. 21

Spis treści

Aktualności

4 Czas zmian

Wywiad z Marszałkiem

5 Pokażmy, na co nas stać!

Rozmowa z Krzysztofem Hetmanem, marszałkiem województwa lubelskiego

Wydarzenie

7 Fundusze unijne po 2013 roku. Lubelskie rozpoczęło dyskusję

Rozmowa numeru

10 Liczę na udany finisz RPO

Rozmowa z Anetą Pieczykolan, dyrektorem Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego

Kalendarium

11 Komitet Monitorujący RPO jednogłośnie za przyjęciem sprawozdania

Promocja

12 Internauci docenili Centrum Kultury Filmowej

13 Cyfrowa rewolucja w szkołach

16 RPO w rytmie hip-hopu! Tylko na Lubelszczyźnie

Dobre praktyki

17 Miejski konkurs piękności za 176 mln zł

18 Rozwój i ochrona zabytków idą w parze

Vademecum beneficjenta

21 Jak radzić sobie z problemami powstałymi w czasie realizacji projektu unijnego?

Krzyżówka z nagrodami

Lubelski Informator Unijny „Puls Regionu”

Egzemplarz bezpłatny

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: 81 44 16 738, fax: 81 44 16 740
drpo@lubelskie.pl
www.rpo.lubelskie.pl

Redakcja: Oddział Informacji i Promocji RPO

Współpraca: Oddział Komunikacji Społecznej Kancelarii Marszałka Województwa Lubelskiego, Oddział Zarządzania RPO, Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie, Gazeta Samorządu i Administracji

Fotografie: Departament Regionalnego Programu Operacyjnego,

Michał Trzewik – Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie

Okładka: Starówka Ratybony (Niemcy). Szczegóły na stronie 31

Druk, skład i łamanie: PETIT Skład – Druk – Oprawa Wojciech Guz i Wspólnicy Spółka Komandytowa
ul. Tokarska 13, 20-210 Lublin
tel.: 81 744 56 59, fax: 81 441 03 33
biuro@petit.lublin.pl, www.petit.lublin.pl

Publikacja współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Twój pomysł, europejskie pieniądze

➤ Zakończyła się kontrola Urzędu Marszałkowskiego w Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości

Nie stwierdzono poważnych uchybień, a jedynie błędy formalne. Kontrola trwała od 5 kwietnia do 18 maja 2011 r. Była to kontrola systemowa przeprowadzona w LAWP, jako instytucji podległej Marszałkowi Województwa Lubelskiego i odpowiedzialnej za podział funduszy z Regionalnego Programu Operacyjnego dla przedsiębiorców oraz instytucji otoczenia biznesu. Kontrolerzy sprawdzali czy wszystkie zadania LAWP realizowane są zgodnie z prawem i procedurami Regionalnego Programu Operacyjnego, zatwierdzonymi przez Zarząd Województwa Lubelskiego.

Efektem kontroli jest opracowany i wdrożony przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości program optymalizacji procedur, który ma usprawnić działanie LAWP.

➤ W regionie powstanie biblioteka wirtualna

Umowę o jej utworzeniu podpisały władze Lublina i Zamościa oraz przedstawiciele lubelskich uczelni: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Uniwersytetu Medycznego, a także Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego. Wartość inwestycji to prawie 20 mln zł, z czego blisko 17 mln zł pokryje dotacja z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Za pośrednictwem Internetu, będzie można przeglądać biblioteczne zbiory. Cyfrowa biblioteka będzie zawierać zbiory bibliotek uniwersyteckich ze stolicy województwa, a także publicznych bibliotek z Lublina i Zamościa. Powstanie dzięki utworzeniu internetowej platformy łączącej zasoby cyfrowe będące w posiadaniu bibliotek i instytucji kultury Lubelszczyzny. Realizacja projektu umożliwi wszystkim zainteresowanym szybki i łatwy dostęp do zgromadzonych pozycji.

➤ Będzie bezpieczniej na torach

Na 24 najczęściej uczęszczanych przez kierowców skrzyżowaniach torów i dróg w województwie pojawią się nowoczesne sygnalizatory świetlne, szlabany i nowa nawierzchnia. Modernizacja przejazdów kolejowych będzie kosztowała 35 mln zł. Dotacja z Regionalnego Programu Operacyjnego wyniosła ponad 24 mln zł. Pozostałą część dołożą PKP Polskie Linie Kolejowe. Prace potrwają do końca 2012 r.

To wzorcowa inwestycja, która zapewni wszystkim podróżującym większe bezpieczeństwo na przejazdach kolejowych.

➤ Budowa lotniska idzie do przodu

Największa inwestycja w regionie – budowa portu lotniczego w Świdniku – nabiera tempa. Na początku sierpnia władze Portu Lotniczego Lublin podpisały umowę na budowę pasa startowego (drogi startowej). Zadanie wykona konsorcjum Mota Engil Central Europe S.A. za 61 mln zł.

Z kolei na początku października poznaliśmy wykonawcę, który wybuduje terminal oraz budynek techniczny, budynek techniczno-garażowy i budynek lotniskowej straży pożarnej. Najkorzystniejszą ofertę złożyło konsorcjum Budimex (lider: Budimex SA, partner: Ferrovial Agroman SA, Hiszpania). Inwestycja pochłonie ok. 67 mln zł. Na rozstrzygnięcie czeka też przetarg na zakup dwóch specjalistycznych wozów strażackich, przeznaczonych do pracy na lotnisku.

Gotowa jest już za to część dróg prowadzących do portu w Świdniku. Chodzi o przebudowę dwóch odcinków dróg w gminie Wólka. W obu przypadkach wykonano jezdnie z dwoma pasami ruchu o łącznej szerokości 5,5 m. Więcej na temat tych inwestycji można przeczytać w Mapie Projektów RPO WL na www.mapa.lubelskie.pl.

➤ Terminal zmienił oblicze

Władze Portu Lotniczego Lublin opublikowały nowe wizualizacje terminala. Liczący 11 tys. metrów kwadratowych budynek składa się z trzech skrzydeł. W skrzydle zachodnim ulokowana będzie strefa przylotów, we wschodnim strefa odlotów. Skrzydło południowe zajmą przystanek kolejowy i towarzyszące mu pomieszczenia biurowe przeznaczone dla administracji lotniska oraz służby celnej i granicznej. U zbiegu skrzydeł znajdzie się hala odlotów z centralnie umieszczoną strefą odprawy bagażowo-biletowej. Terminal będzie można rozbudować w kierunkach wschodnim i zachodnim.

W hali odlotów na pasażerów czekać będzie 8 stanowisk rejestracji bagażu i odprawy biletowej. Dodatkowo, znajdują się tam również 4 automatyczne kioski obsługi *self check-in*. Cała strefa odlotów będzie miała charakter przestrzeni otwartej. Znajdować się tu także będzie strefa kontroli bezpieczeństwa i odprawy celnej oraz strefa komercyjno-cateringowa w formie pasażu handlowego.

Informacje nt. nowego projektu terminala oraz jego wizualizacje znajdują się na stronie internetowej Portu Lotniczego Lublin pod adresem www.airport.lublin.pl.

➤ Mapa projektów RPO ma nowe funkcje

Możliwość porównywania gmin i powiatów, wyszukiwarka, informacje w języku angielskim, projekty zlokalizowane na mapie satelitarnej Google oraz wersja dla osób słabowidzących to najważniejsze zmiany wprowadzone w Mapie projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Serwis jest przejrzystym i bardzo prostym w obsłudze narzędziem promującym efekty realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie lubelskim. W jednym miejscu udało się zebrać wiele ciekawych, wiarygodnych i pełnych danych. Każdy może z łatwością sprawdzić, jak jego gmina, miasto, czy powiat wykorzystuje fundusze unijne. Wystarczy wejść na stronę www.mapa.rpo.lubelskie.pl i wybrać jeden z pięciu podregionów (białski, chełmski, lubelski, puławski i zamojski). W dalszej kolejności na mapie pojawiają się powiaty. Na koniec pozostaje wybór gminy.

Narzędzie zawiera informacje o liczbie projektów, ich wartości oraz wysokości unijnego wsparcia. Ponadto projekty zostały podzielone na dwie grupy: projekty własne, czyli realizowane indywidualnie i projekty wspólne, wykonywane w ramach partnerstwa. Obok danych statystycznych w serwisie znajdują się opisy wybranych inwestycji oraz zdjęcia projektów, których baza jest na bieżąco aktualizowana.

➤ Znany jest wykonawca stadionu w Lublinie

Warszawski Budimex wygrał przetarg na zaprojektowanie i budowę stadionu miejskiego w Lublinie. Firma znana jest m.in. z budowy Ergo Areny na granicy Gdańska i Sopotu. Stadion nie będzie pierwszą inwestycją w stolicy województwa, której generalnym wykonawcą był Budimex. Wcześniej odpowiadał za budowę hali sportowej oraz basenu Uniwersytetu Przyrodniczego.

Nowoczesny stadion powstanie na terenach po byłej cukrowni, przy ulicy Krochmalnej. Sercem obiektu będzie płyta główna o nawierzchni z trawy naturalnej. Stadion będzie posiadał zadaszone trybuny dla 15 500 widzów, nagłośnienie, oświetlenie (w tym niezależny system oświetlenia awaryjnego), zaplecze socjalne i sanitarne, sale ćwiczeń oraz pomieszczenie administracyjne. Koszt przedsięwzięcia oszacowano na 155 mln zł. Około 70 mln pochodzi z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Czas zmian

Urząd Marszałkowski ma dwa nowe departamenty. Na miejscu Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego powstały Departament Regionalnego Programu Operacyjnego i Departament Polityki Regionalnej. Sporo zmian wprowadzono też w Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości.

Nowym Regulamin Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego wszedł w życie 11 lipca. Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego został rozwiązany. W zamian powstały dwie nowe jednostki: Departament Regionalnego Programu Operacyjnego oraz Departament Polityki Regionalnej.

Departament Regionalnego Programu Operacyjnego czuwa nad wykorzystaniem funduszy europejskich z Regionalnego Programu Operacyjnego. Ponieważ większość środków w RPO została już rozdysponowana, departament skupi się przede wszystkim na rozliczaniu unijnych projektów i kontrolach inwestycji finansowanych z RPO. Ponadto odpowiada za prawidłową realizację programu, monitorowanie jego postępów oraz promocję. Celem jest zamknięcie Regionalnego Programu Operacyjnego do 2015 roku, czyli wydanie i rozliczenie z Komisją Europejską ponad 1 mld euro, który województwo lubelskie otrzymało z budżetu Unii Europejskiej na lata 2007-2013.

Dane kontaktowe

Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
drpo@lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl

Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości
ul. Wojciechowska 9a, 20-704 Lublin
lawp@lubelskie.pl, www.lawp.eu

Z kolei Departament Polityki Regionalnej zajął się pracą nad Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego i Planem Zagospodarowania Przestrzennego, krajową polityką regionalną (m.in. Kontraktem Terytorialnym) oraz Europejską Współpracą Terytorialną. Do zadań DPR należy także przygotowanie gruntu pod nowy okres 2014-2020, w którym Lubelszczyzna ponownie skorzysta z unijnego wsparcia. W skład Departamentu weszły cztery oddziały: Oddział Analiz i Oddział Programowania, które powstały po podziale Oddziału Strategii i Analiz DSiRR, Oddział Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Oddział Funduszy Europejskich. Departamentowi podlega też Biuro Planowania Przestrzennego.

Zmiany dotyczą również kierownictwa nowych jednostek. Na dyrektora Departamentu RPO awansowała **Aneta Pieczykolan**, do tej pory zastępca dyrektora DSiRR i była p.o. naczelnika Wydziału Regionalnych Programów Operacyjnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Zastępcami pozostali **Marek Kowalski** i **Grzegorz Sobolewski**. Natomiast Departamentem Polityki Regionalnej kieruje **Bogdan Kawałko**, który dotychczas zarządzał Departamentem Strategii i Rozwoju Regionalnego. Jego zastępcą została **Dorota Skwarek**. Wcześniej pracowała na stanowisku kierownika Oddziału Strategii i Analiz.

Nadzór nad departamentami sprawuje bezpośrednio marszałek **Krzysztof Hetman**. Oba mieszczą się w gmachu przy ulicy Stefczyka 3b (Bursaki), byłej siedzibie DSiRR.

Zmiany widać też w Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie. Od 1 października **LAWP ma nową siedzibę**. Z dotychczas zajmowanego budynku przy ul. Granicznej 4 przeniosła się na **ul. Wojciechowską 9a**. Przypominamy również, że w maju agencja zmieniła adres swojej internetowej witryny. Aby wejść na stronę Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości wystarczy wpisać **www.lawp.eu**.

Redakcja

Przy ul. Stefczyka 3b mieszczą się trzy departamenty Urzędu Marszałkowskiego: Departament Regionalnego Programu Operacyjnego, Departament Polityki Regionalnej oraz Departament Koordynacji Projektów Europejskich

Pokażmy, na co nas stać!

Rozmowa z Krzysztofem Hetmanem, marszałkiem województwa lubelskiego

Często narzekamy, że mieszkamy w Polsce B, że tu nic się nie dzieje i brakuje wszystkiego. Osobiście nie jest Pan zwolennikiem dzielenia Polski na dwie połowy i z uporem zapowiada koniec Polski B.

Powiem więcej, ten podział mnie irytuje. Nie ma Polski A, B czy C. Trzeba zmienić ten stereotypowy sposób myślenia. Nie przyciągniemy do województwa nowych inwestorów, nie powstaną tu nowoczesne ośrodki naukowe i badawcze, nie przyjadą do nas turyści, jeśli sami będziemy traktować Lubelszczyznę jako gorszą część naszego kraju. Powtarzanie, że jesteśmy biedni dziś już nikogo nie interesuje i nie przekonuje, a osłabia kreatywność i inicjatywę. Nie przysparza nam splendoru, lecz kompleksy. Mówiąc wprost, źle się kojarzy.

Mamy solidne podstawy do rozwoju, przede wszystkim dzięki funduszom europejskim z RPO oraz Programu Rozwoju Polski Wschodniej. Musimy dobrze wydać oraz rozliczyć te środki. Dzięki temu uwierzymy we własne siły i udowodnimy, że warto w nas inwestować. Zmienimy wizerunek Lubelszczyzny.

W MRR odpowiadał Pan za Program Rozwoju Polski Wschodniej oraz programy regionalne. Jako marszałek województwa wziął Pan pod „swoje skrzydła” Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego.

Jako wiceminister czuwałem nad właściwym wykorzystaniem środków europejskich we wszystkich szesnastu RPO. Od kilku miesięcy jestem odpowiedzialny tylko za jeden, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. Jednak nie narzekam na brak obowiązków. Wspólnie z Zarządem Województwa mamy sporo do zrobienia. Chcemy dokończyć realizację największych inwestycji finansowanych z RPO, czyli tzw. projektów kluczowych. Chodzi o budowę lotniska w Świdniku, Centrum Spotkania Kultur i stadionu miejskiego w Lublinie. Przed nami również kolejne konkursy o dotacje. Wprawdzie do rozdzielania pozostało już niewiele funduszy, niemniej jednak do końca roku Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości ogłosi kilka konkursów adresowanych do przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu z naszego województwa. Koncentrujemy się także na zamknięciu RPO oraz przygotowujemy do nowego okresu pomocowego Unii Europejskiej – 2014-2020.

Pozostając przy lotnisku. Inwestycja została zmniejszona, a jej koszty wzrosły o połowę. Jak to możliwe?

Nie lotnisko, lecz terminal będzie mniejszy niż pierwotnie zakładano. Całe przedsięwzięcie nie straci na swoich rozmiarach. Na wniosek władz Portu Lotniczego połączyliśmy dwa dotychczas odrębne projekty lotniskowe w jedną inwestycję. Ponadto spółka wnioskowała o rozszerzenie zakresu projektu

Nie przyciągniemy do województwa nowych inwestorów, nie powstaną tu nowoczesne ośrodki naukowe i badawcze, nie przyjadą do nas turyści, jeśli sami będziemy traktować Lubelszczyznę, jako gorszą część naszego kraju

o nowe elementy, np. przygotowanie placu budowy czy uzbrojenie terenu lotniska w niezbędne media. Zarząd Województwa przystał na to rozwiązanie. Te dwa fakty miały wpływ na wzrost kosztów budowy lotniska. W wykazie projektów kluczowych RPO wpisano, że inwestycja pochłonie ponad 504 mln zł, z czego blisko 144,5 mln zł będzie pochodzić z Regionalnego Programu Operacyjnego. Poprzednia kwota zapisana w tym dokumencie dotyczyła jedynie budowy terminala i pasa startowego, nie zaś całego lotniska.

W kwestiach budowy lotniska wiele do powiedzenia ma tzw. inicjatywa JASPERS. Jej eksperci wypowiadali się m.in. na temat ruchu pasażerskiego w lubelskim porcie. Skąd to zainteresowanie?

JASPERS tworzą przedstawiciele Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) oraz Komisji Europejskiej. Jej specjaliści doradzają przy realizacji dużych projektów inwestycyjnych, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, których wartość przekracza 50 mln euro. Dlatego eksperci JASPERS aktywnie uczestniczą w przygotowaniu projektu budowy lotniska. Sprawdzają dokumentację projektową, m.in. studium wykonalności inwestycji, dokumenty środowiskowe, pomagają rozwiązywać problemy, dbają o jakość projektu. To właśnie JASPERS sugerował połączenie wszystkich części projektu budowy lotniska w jedną całość. Umożliwi ono szybszą ocenę projektu przez Komisję Europejską oraz ułatwi jego rozliczenie.

Zmieńmy temat. Jest Pan zadowolony z tempa realizacji RPO?

Tak, jestem zadowolony. Do tej pory w 1846 umowach zakontraktowanych zostało ponad 3 mld zł, czyli 67% budżetu programu. Pod względem liczby podpisanych umów należymy do krajowej czołówki. W konkursach i projektach kluczowych ulokowaliśmy już 85% dostępnych środków, tj. 3,9 mld zł. Dobrze radzimy sobie z wypłacaniem funduszy dla beneficjentów. Zrefundowaliśmy 30% pieniędzy dostępnych w Regionalnym Programie Operacyjnym (1,4 mld zł).

Ponadto województwo lubelskie otrzymało nagrodę z Krajowej Rezerwy Wykonania. Z ogólnej kwoty 512 mln euro, która została podzielona pomiędzy wszystkie 16 regionów, na Lubelszczyznę trafiło ponad 21,6 mln euro. Nasze RPO zasiliły także fundusze z tzw. dostosowania technicznego w kwocie 10,5 mln euro. Dodatkowo 4,85 mln euro Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przekazało dla gminy Wilków, która dotkliwie ucierpiała podczas ubiegłorocznej powodzi.

Na włączenie nowych środków do RPO i wprowadzenie niezbędnych zmian w programie musi zgodzić się Komisja Europejska. Jak przebiegają negocjacje z Brukselą?

Mam nadzieję, że uda się przekonać Komisję Europejską do zaproponowanego przez Zarząd Województwa podziału dodatkowych funduszy. Kładziemy nacisk przede wszystkim na wsparcie przedsiębiorców. Podział bonusów finansowych nie jest jedynym punktem negocjacji. Wnioskowaliśmy do Komisji również w sprawie przesunięć środków między dziedzinami, w których zainteresowanie dotacjami było niskie, do tych gdzie chętnych było więcej niż dostępnych pieniędzy. Przegląd programu to także dobra okazja do zweryfikowania założeń, które zostały ustalone w 2007 roku. Od tego momentu upłynęło sporo czasu, dlatego program wymaga kilku korekt i zmian.

Już teraz musimy wiedzieć, w jakim kierunku ma rozwijać się województwo lubelskie i jak mamy wydawać środki europejskie po 2013 roku

Powiedział Pan, że na projekty kluczowe i konkursy przekazaliśmy 85% dostępnych środków. Czy oznacza to, że o RPO WL możemy mówić już w czasie przeszłym?

Na pewno nie. Wciąż mamy wolne środki, z których będą mogli skorzystać przedsiębiorcy i instytucje otoczenia biznesu. Jeszcze w tym roku Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości ogłosi 5 konkursów. Kolejne ruszą w 2012 roku. Zrobiliśmy dopiero pierwszy krok, rozdzielając prawie wszystkie fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego. Teraz musimy rozliczyć te pieniądze, czyli potwierdzić Komisji Europejskiej, że przekazane naszemu regionowi środki zostały w całości wykorzystane. Ponadto konieczne będzie sprawdzenie, czy osiągnęliśmy wskaźniki założone w RPO. Co to oznacza? Przewidywaliśmy np., że do 2013 r. zostanie odnowionych 567 km dróg. Komisja sprawdzi, czy udało się wyremontować tyle kilometrów i czy modernizacja była finansowana z unijnego budżetu. Tak naprawdę, dopiero ten moment będzie oznaczał zakończenie programu. Na ostateczne rozliczenie funduszy z RPO mamy czas do 2015 r.

Środki unijne w okresie 2007–2013 powoli się kończą. Jakie są plany wykorzystania kolejnych funduszy?

Jest zbyt wcześnie, aby konkretnie wskazać, na jakie obszary i dziedziny będziemy mogli wykorzystać fundusze z nowego Regionalnego Programu Operacyjnego. Jednak już teraz musimy wiedzieć, w jakim kierunku ma rozwijać się województwo lubelskie i jak mamy wydawać środki europejskie, które Lubelszczyzna będzie mieć do dyspozycji po 2013 roku. Trzeba pamiętać, że te ustalenia będą miały wpływ na to, jak będzie wyglądał nasz region w 2020 roku. Dlatego, jako pierwsze województwo w kraju, zorganizowaliśmy w czerwcu konferencję poświęconą przyszłej polityce spójności. Wspólnie z Elżbietą Bieńkowską, ministrem rozwoju regionalnego i ekspertami, dyskutowaliśmy m.in. o unijnym budżecie na lata 2014–2020. Z deklaracji Pani minister wynika, że Polska może liczyć na ok. 80 mld euro, czyli dokładnie tyle ile ma do wydania w latach 2007–2013. Ponadto resort rozwoju regionalnego chce, aby więcej środków z tej puli trafiło do regionów. O finanse nie musimy się więc martwić. Wyzwaniem może być podział tych pieniędzy.

Czego możemy się spodziewać?

Bruksela zamierza ograniczyć dziedziny, na które będzie można przeznaczyć unijne dotacje. Dotychczas regiony w pierwszej kolejności dostawały środki europejskie i później decydowały, na co je wydać. Teraz będą musiały wskazać wiodące obszary, w których chcą się rozwijać. Dopiero wówczas otrzymają pieniądze na ich sfinansowanie. Dlatego już teraz musimy wykazać się inicjatywą i przygotować własny pomysł na zagospodarowanie nowych funduszy europejskich. Liczę, że doświadczenia z lat 2004–2006 oraz 2007–2013 pomogą nam właściwie przygotować się do nowego okresu, w którym województwo lubelskie ponownie skorzysta z unijnego wsparcia.

Rozmawiał Paweł Florek

Fundusze unijne po 2013 roku

LUBELSKIE

rozpoczęło dyskusję

W latach 2014-2020 Polska otrzyma z budżetu Unii Europejskiej co najmniej 68 mld euro. To dokładnie tyle, ile mamy do wydania w okresie 2007-2013. Więcej pieniędzy z tej puli trafi do regionów – zapewniła Elżbieta Bieńkowska, minister rozwoju regionalnego podczas konferencji poświęconej przyszłej polityce spójności, która odbyła się 22 czerwca w Lublinie.

Z unijnej pomocy przyznanej na lata 2007-2013 korzystają dziś przedsiębiorcy, samorządy lokalne, organizacje pozarządowe, szkoły, uczelnie i wiele innych instytucji. Pieniądze wydawane są m.in. na nowe drogi i ścieżki rowerowe, oczyszczalnie ścieków, wyposażenie szkół wyższych i szpitali, sprzęt dla firm oraz kulturę. Jednak źródło unijnych dotacji zaczyna wysychać. Tylko z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego wykorzystano już 85% wszystkich środków. Podobnie jest w całej Polsce. Dlatego coraz głośniej mówi się o kolejnym okresie, w którym będziemy mogli korzystać z funduszy europejskich. Głos w dyskusji zabrało też województwo lubelskie. – *To pierwsza debata na szczeblu regionalnym poświęcona kształtowi przyszłej polityki spójności* – podkreśliła **Elżbieta Bieńkowska**, minister rozwoju regionalnego.

Na zaproszenie **Krzysztofa Hetmana**, marszałka województwa, do Lublina, obok minister Bieńkowskiej, przyjechali wybitni eksperci zajmujący się rozwojem regionalnym. Wspólne spotkanie z samorządowcami, przedsiębiorcami, rektorami uczelni wyższych i przedstawicielami organizacji pozarządowych z Lubelszczyzny było okazją do podsumowania efektów RPO oraz zastanowienia się, jak będzie wyglądało unijne wsparcie po roku 2013.

Pieniądzy nie ubędzie

Polska może liczyć na przynajmniej tyle samo funduszy, ile ma do wykorzystania w latach 2007-2013. – *Mówię to z pełną odpowiedzialnością. Skala środków będzie porównywalna do obecnego budżetu, a przypomnę, że w bieżącym okresie mamy do dyspozycji blisko 70 mld euro* – zapewniła E. Bieńkowska. Są także szanse, aby więcej pieniędzy z tej puli przeznaczyć na regiony. Ile dostanie Lubelszczyzna? Trudno powiedzieć. Wiadomo natomiast, że zmieni się ich przeznaczenie i sposób wydawania.

Koniec z dotacjami na wszystko

Ekspertki zwracali uwagę na duże rozproszenie środków europejskich, z których teraz można sfinansować zarówno budowę drogi, jak i stroje dla ludowej kapeli. – *Z pewnością te inwestycje wpływają pozytywnie na jakość życia mieszkańców*,

Ekspertki uczestniczący w sesji panelowej: prof. Marek Kozak, Państwowa Rada Gospodarki Przestrzennej, prof. Andrzej Kidyba, prezes Lubelskiej Fundacji Rozwoju, Elżbieta Bieńkowska, minister rozwoju regionalnego, Krzysztof Hetman, marszałek województwa lubelskiego, prof. Wojciech Misiąg, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, prof. Andrzej Miszcuk, Uniwersytet Warszawski

ale warto zastanowić się w jaki sposób przyczyniają się do rozwoju w przyszłości – pytał **prof. Marek Kozak**. Według profesora najważniejszym wyzwaniem przed nowym okresem będzie określenie czynników rozwoju. – Czy będzie to przedsiębiorczość, zasoby ludzkie lub infrastruktura? Decyzja należy do poszczególnych regionów – zaznaczył.

Na wybór priorytetów zwrócił uwagę również **prof. Wojciech Misiąg**. – Środki europejskie nie mogą działać na zasadzie rozdawnictwa, ponieważ zostaną przejedzone. Dziś często myślimy, że mając ekstra pieniądze możemy zrobić z nimi, co nam się podoba, tylko po to, żeby wszyscy byli zadowoleni. Na szczęście to podejście zmienia się i ewoluuje w kierunku wspierania działań rozwojowych. Tego wymaga zresztą Unia Europejska – podkreślił.

Zdaniem Elżbiety Bieńkowskiej wspieranie wielu dziedzin było koniecznością i odpowiadało potrzebom naszego kraju. – Fundusze musiały napędzić gospodarkę. Dlatego były wydawane w szybkim tempie i w wielu obszarach. Ten czas już jednak minął. Dziś żyjemy w innej Polsce, i co ważniejsze w innej Europie, mającej problemy gospodarcze. Dlatego podczas Prezydencji chcemy zaproponować taki sposób prowadzenia polityki spójności, który będzie możliwy do zaakceptowania przez wszystkie kraje UE – mówiła.

Na co stawia Unia?

Odpowiedź znajduje się w dokumencie „Europa 2020”, który jako priorytety wymienia innowacyjność, ochronę środowiska oraz inwestycje w człowieka. Strumień unijnych funduszy popłynie też na infrastrukturę, która dzięki Polsce została dopisana do listy obszarów objętych wsparciem. Jednak będą to mniejsze środki, niż do tej pory. Mniej pieniędzy będzie też na małe, lokalne projekty. – Trzeba jasno powiedzieć, że nowy budżet będzie jakościowo inny. Zmieni się również ukierunkowanie środków europejskich. Wiem, że samorządy mają wiele obaw. Jednak muszą zrozumieć, że dzięki nowemu podejściu do wykorzystania funduszy w niedługiej przyszłości będą w stanie wybudować drogi lokalne samodzielnie, z własnych podatków – wyjaśniła minister Bieńkowska.

Prof. Marek Kozak, prof. Andrzej Kidyba

w większości doraźnie korzyści. W nowym okresie będziemy musieli się z tym uporać – ocenił **prof. Marek Kozak**. Zauważył też brak koordynacji między poszczególnymi programami i funduszami.

Prof. Wojciech Misiąg, prof. Andrzej Miszczuk

Wyjściem z sytuacji mogłaby być zamiana dotychczasowych projektów kluczowych, na inwestycje zintegrowane. – To może być sposób na połączenie rozproszonych środków europejskich i ich koncentrację – podpowiadał **Krzysztof Hetman** i wskazał na konkrety przykład Kraju Lessowych Wąwozów, gdzie jego zdaniem mógłby funkcjonować projekt zintegrowany, oparty na współpracy kilku podmiotów i finansowany z wielu funduszy. – Samorządy pozyskałyby pieniądze, np. na budowę dróg, które poprawiłyby jakość życia mieszkańców i ułatwiły dostęp do Kraju Lessowych Wąwozów dla turystów i przedsiębiorców. Firmy otrzymałyby fundusze na projekty powodujące rozwój tego obszaru. Natomiast organizacje pozarządowe mogłyby kształcić z Europejskiego Funduszu Społecznego osoby, które miałyby tam pracować – proponował. Według marszałka, zintegrowany projekt sprawdziłby się także na granicy Lublina i Świdnika. Dzięki lotnisku i zmodernizowanej sieci drogowej, mogłaby powstać na tym terenie duża strefa gospodarcza. Innym pomysłem jest realizacja tego typu przedsięwzięć w ramach współpracy transgranicznej, np. Programu Polska–Białoruś–Ukraina, który będzie kontynuowany w latach 2014-2020.

Minister Elżbieta Bieńkowska, marszałek Krzysztof Hetman

Efekt synergii

Przyszłością mają być również projekty realizowane w partnerstwie i jednocześnie z kilku źródeł. Chodzi o inwestycje wielofunduszowe, finansowane zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. – Obecnie doskwierają nam brak przedsięwzięć strategicznych, długofalowych, nastawionych na budowę nowej gospodarki oraz tworzenie trwałych miejsc pracy. Ustąpiły one miejsca małym, pojedynczym projektom, przynoszącym w większości doraźnie korzyści. W nowym okresie będziemy musieli się z tym uporać – ocenił **prof. Marek Kozak**. Zauważył też brak koordynacji między poszczególnymi programami i funduszami. – Trudno wskazać dziś związek między tym, co robi się w ramach EFS, a działaniami skierowanymi do przedsiębiorców, czy podejmowanymi w odniesieniu do infrastruktury. Chciałoby się, aby te działania były spójne i bazowały na synergii.

Wyjściem z sytuacji mogłaby być zamiana dotychczasowych projektów kluczowych, na inwestycje zintegrowane. – To może być sposób na połączenie rozproszonych środków europejskich i ich koncentrację – podpowiadał **Krzysztof Hetman** i wskazał na konkrety przykład Kraju Lessowych Wąwozów, gdzie jego zdaniem mógłby funkcjonować projekt zintegrowany, oparty na współpracy kilku podmiotów i finansowany z wielu funduszy. – Samorządy pozyskałyby pieniądze, np. na budowę dróg, które poprawiłyby jakość życia mieszkańców i ułatwiły dostęp do Kraju Lessowych Wąwozów dla turystów i przedsiębiorców. Firmy otrzymałyby fundusze na projekty powodujące rozwój tego obszaru. Natomiast organizacje pozarządowe mogłyby kształcić z Europejskiego Funduszu Społecznego osoby, które miałyby tam pracować – proponował. Według marszałka, zintegrowany projekt sprawdziłby się także na granicy Lublina i Świdnika. Dzięki lotnisku i zmodernizowanej sieci drogowej, mogłaby powstać na tym terenie duża strefa gospodarcza. Innym pomysłem jest realizacja tego typu przedsięwzięć w ramach współpracy transgranicznej, np. Programu Polska–Białoruś–Ukraina, który będzie kontynuowany w latach 2014-2020.

Pomysł na Lubelskie

Siedmioletni okres wspierania najbiedniejszych państw i regionów Unii Europejskiej powoli przechodzi do historii. Wprawdzie w RPO konkursy po dotacje będą ogłaszane jeszcze w 2012 roku, jednak wolnych środków pozostało niewiele. Dlatego władze województwa myślą już o nowych funduszach. – *Nie czekając na decyzje z Brukseli, sami musimy wiedzieć w jakim kierunku chcemy się rozwijać i jak wydawać środki europejskie, które będziemy mieć do dyspozycji po 2013 roku. Trzeba pamiętać, że nasze ustalenia będą miały wpływ na to, jak będzie wyglądała Lubelszczyzna w 2020 roku* – przekonywał marszałek Hetman.

Szczególnie trudny może być wybór dziedzin będących lokomotywami rozwoju, na których skupi się unijna pomoc. Przykłady z Hiszpanii, Niemiec, czy Włoch, ale także z naszego regionu pokazują, że poprawa dostępności komunikacyjnej i inwestycje w drogi nie zawsze były gwarancją sukcesu. – *Ludzie jak wyjeżdżali z tych terenów, tak nadal to robią* – przyznał prof. Andrzej Miszczuk, moderator dyskusji. – *Dlatego wspólnie z ekspertami musimy wskazać te obszary, które będziemy rozwijać w latach 2014-2020 dzięki środkom z Unii Europejskiej* – podkreślił Krzysztof Hetman.

Wsparcie dla przedsiębiorców = rewolucja?

Najwięcej zmian w latach 2014-2020 czeka przedsiębiorców. Firmy korzystają dziś głównie z bezzwrotnych dotacji, rzadziej z funduszy poręczeniowych i pożyczkowych. Teraz ma się to zmienić. Proporcje zostaną odwrócone. W efekcie środki unijne nie znikną, ale trzeba będzie je zwracać.

Debate przysłuchiwało się około 200 zaproszonych gości, głównie samorządowców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz rektorów uczelni wyższych z województwa lubelskiego

Prof. Andrzej Kidyba, minister Elżbieta Bieńkowska

Argumentów za pożyczkami i poręczeniami jest co najmniej kilka. Jeden z nich to możliwość dofinansowania większej liczby przedsiębiorstw. Z dotacji może skorzystać góra kilkaset firm, z pożyczek lub poręczeń nawet kilka tysięcy. Decyduje o tym prosty mechanizm. Pieniądze, które trafiają do funduszy pożyczkowych i poręczeniowych pracują w nich praktycznie przez cały czas. Ostateczne decyzje jeszcze nie zapadły, dlatego prof. Andrzej Kidyba proponował, aby przedsiębiorcy mogli nadal korzystać z obu form wsparcia, jednak na innych zasadach niż obecnie. – *Dotacje powinny zostać, lecz nie na poziomie 70%, a np. 30%. Z kolei pożyczki będą atrakcyjne, ale tylko gdy ich oprocentowanie będzie preferencyjne. Udzielanie pożyczek podobnych do kredytów bankowych nie zda egzaminu* – argumentował.

Prezes Lubelskiej Fundacji Rozwoju postulował również, aby niektóre elementy wsparcia przedsiębiorstw oferowane na szczeblu ogólnopolskim przenieść do regionów. – *Dotyczy to przede wszystkim funduszy kapitałowych, m.in. typu venture capital* – wskazywał.

Kluczowa Prezydencja

Poważna dyskusja nad kształtem unijnego budżetu w latach 2014-2020 oraz sposobem prowadzenia polityki spójności, w tym nad przeznaczeniem środków europejskich, rozpoczyna się podczas polskiej Prezydencji w Radzie UE. We wrześniu Komisja Europejska powinna przedstawić projekty regulacji prawnych, które określą jak będzie wyglądało działanie poszczególnych funduszy, m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. – *Chcielibyśmy, aby rozmowy nad tymi dokumentami zakończyły się do końca 2012 roku. Wtedy będziemy mogli płynnie przejść do nowego okresu 2014-2020* – zakończyła minister Bieńkowska.

Zapraszamy do obejrzenia relacji z konferencji na stronie internetowej Regionalnego Programu Operacyjnego w zakładce „**Transmisja z konferencji**”.

Paweł Florek

Aneta Pieczykolan, od 11 lipca br. dyrektor Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego. Karierę rozpoczynała w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie. Od marca 2004 do października 2007 r. pracowała w Departamencie Rozwoju Regionalnego, gdzie zajmowała się oceną projektów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Pod koniec 2007 r. wyjechała do Warszawy, podejmując pracę w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (Departament Wdrażania EFS). W lipcu 2008 r. przeszła do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, w którym odpowiadała za koordynację i wdrażanie Programów Regionalnych. Od listopada 2010 do maja 2011 r. pełniła obowiązki Naczelnika Wydziału Regionalnych Programów Operacyjnych. Następnie wróciła do Lublina, obejmując stanowisko zastępcy dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego. Obecnie jest dyrektorem Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego.

Liczę na udany finisz RPO

Rozmowa z Anetą Pieczykolan,
dyrektorem Departamentu
Regionalnego Programu Operacyjnego

Dwa miesiące temu po raz pierwszy przekroczyła Pani próg nowego departamentu, jako jego szefowa. Jednak nie widać po Pani stremowania?

Ponieważ czuję się tu jak w domu (*śmiech*). Z Urzędem Marszałkowskim byłam związana do 2007 roku. Pracuje w nim wielu moich znajomych, z którymi miałam okazję dzielić obowiązki zawodowe. Później wyjechałam do Warszawy, jednak po czterech latach wróciłam do Lublina. Wygrałam konkurs na wicedyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego. Po reorganizacji urzędu i podziale Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego na dwie nowe jednostki, Marszałek zaproponował mi stanowisko dyrektora w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego. Zgodziłam się bez wahania.

Dyrektorem została Pani w szczególnym momencie. Większość pieniędzy w RPO została rozdzielona, dostaliśmy bonus w postaci dodatkowych środków. Lubelszczyzna przeżywa „inwestycyjny boom” dzięki funduszom europejskim. Co można jeszcze zrobić?

Faktycznie, pieniądze w RPO są na wyczerpaniu. Jednak nie oznacza to, że możemy spocząć na laurach. W kolejnych miesiącach czeka nas sporo pracy, szczególnie przy rozliczaniu wydatków z RPO, kontrolach projektów, a także z ostatecznym zamknięciem programu. W latach 2004-2006 wydaliśmy wszystkie środki, jakie mieliśmy do dyspozycji. Teraz mamy taki sam cel, choć obecna pula środków jest 6 razy większa od poprzedniej. Aktualnie prowadzimy też rozmowy z Komisją

Europejską na temat korekty programu. Musimy dostosować go do bieżących potrzeb, pamiętając o nowej strategii „Europa 2020” oraz włączyć do budżetu RPO środki, które otrzymaliśmy z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz z dostosowania technicznego. Liczymy na sukces, czyli przyjęcie przez KE propozycji podziału dodatkowych funduszy, przygotowanej przez Zarząd Województwa i zaakceptowanej przez Komitet Monitorujący. Czy się uda, okaże się pod koniec roku.

Przed nami kolejny okres unijnej pomocy dla regionów. Są szanse, że w latach 2014-2020 do województw trafi więcej środków niż mają obecnie do dyspozycji. Czy mamy już pomysły jak je wykorzystać?

To kolejne wyzwanie, przed którym stoimy. Nie będzie łatwo, ponieważ Komisja Europejska zmienia podejście do podziału nowych funduszy. Dotowane będą dziedziny, które w największym stopniu zagwarantują rozwój województwa. Dlatego już teraz pracujemy nad założeniami RPO po 2013 roku. Wspólnie z samorządowcami, przedstawicielami biznesu, organizacji pozarządowych i uczelni wyższych, zastanawiamy się nad wyborem dziedzin, w których będziemy mogli pozyskiwać unijne wsparcie. Wiele mówi się również o umożliwieniu realizacji projektów wielofunduszowych i zintegrowanych. Warto przemyśleć, gdzie w naszym województwie mógłby funkcjonować projekt oparty na współpracy wielu partnerów i finansowany jednocześnie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozmawiał **Paweł Florek**

Komitet Monitorujący RPO

jednogłośnie za przyjęciem sprawozdania

Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego przebiega bez zarzutu – ocenił Komitet Monitorujący RPO i przyjął sprawozdanie za 2010 rok. Dokument czeka teraz na akceptację Komisji Europejskiej.

Składanie sprawozdania z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego do Komisji Europejskiej, to coroczny obowiązek Zarządu Województwa Lubelskiego. Dokument zawiera informacje o postępie RPO, wykorzystaniu środków europejskich oraz działaniach promujących fundusze unijne.

Przygotowanie i zatwierdzanie sprawozdania nie jest łatwe i wymaga czasu. Jego treść uzgadniana jest na kilku szczeblach. – Dokument powstaje w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego we współpracy z Lubelską Agencją Wspierania Przedsiębiorczości i Departamentem Finansów w Urzędzie Marszałkowskim – wylicza Aneta Pieczykołan, dyrektor DRPO. – Następnie

Kto jest za, kto przeciw, kto się wstrzymał..., czyli głosowanie w sprawie zatwierdzenia sprawozdania rocznego za 2010 r.

trafia do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w celu konsultacji. Kolejny krok to jego zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący RPO. Ostatnim etapem jest przyjęcie sprawozdania przez Komisję Europejską – dodaje.

Pozytywna ocena realizacji i osiągnięć programu w 2010 roku przez Komitet Monitorujący, umożliwiła przekazanie ponad 500-stronicowego dokumentu do Brukseli.

– Poprzedni rok był udany dla naszego RPO – stwierdza Aneta Pieczykołan. – Dzięki dobremu wykorzystaniu funduszy europejskich w 2010 roku otrzymaliśmy nagrodę z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dodatkowe środki z dostosowania technicznego. Zostaliśmy również dobrze ocenieni przez Instytucję Audytową (Ministerstwo Finansów – przyp. aut.), która sprawdzała system zarządzania i kontroli RPO – podkreśla dyrektor DRPO.

PF

Internauci docenili Centrum Kultury Filmowej

Centrum Kultury Filmowej w Zamościu najpopularniejszym projektem w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego. Tak zdecydowali internauci głosujący w konkursie RPO – wiele projektów, jedna Lubelszczyzna, zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski.

Przez miesiąc internauci wybierali najpopularniejszy projekt zrealizowany w województwie lubelskim z funduszy europejskich Regionalnego Programu Operacyjnego. Zwyciężyło Centrum Kultury Filmowej w Zamościu. Tuż za nim uplasował się projekt rozbudowy Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Tomaszowie Lubelskim. Podium uzupełniła inwestycja gminy Łęczna, polegająca na rozbudowie sieci drogowej łączącej drogę krajową nr 82 z drogą wojewódzką nr 829.

– Gratuluję wszystkim uczestnikom konkursu, zarówno nominowanym, jak i laureatom. Dziękuję internautom, którzy głosowali na najlepsze projekty. Konkurs był wspólnym sukcesem. Zwycięzców – ponieważ zostali docenieni przez lokalną społeczność. Samorządu województwa – bowiem dzięki ciekawemu pomysłowi udało się pokazać mieszkańcom regionu, jak za sprawą funduszy unijnych zmienia się ich najbliższa okolica oraz cała Lubelszczyzna – podkreśla **Krzysztof Hetman**, marszałek województwa lubelskiego i patron plebiscytu.

O miano najpopularniejszego rywalizowało 48 przedsięwzięć w 8 kategoriach. Wśród nich były projekty zrealizowane przez przedsiębiorców, samorządy, szpitale, ośrodki zdrowia, strażaków, a nawet parafię. To zarówno wielomilionowe przedsięwzięcia, jak i małe, kilkudziesięciotysięczne inwestycje, rozsiane po całym regionie. O zwycięstwie decydowała liczba zdobytych głosów.

Do udziału w plebiscycie wytypowano tylko zakończone projekty, które podczas oceny otrzymały najwięcej punktów.

Nowoczesne Centrum Kultury Filmowej w Zamościu zostało najpopularniejszym projektem w RPO

Konkurs w liczbach

- W plebiscycie oddano 13 500 głosów
- Codziennie średnio 410 internautów kliknęło na wybrane przez siebie projekty
- Liczba niepowtarzalnych użytkowników wyniosła 11 630
- Stronę konkurs.rpo.lubelskie.pl odwiedziło blisko 19 000 osób
- Fanpage RPO polubiło w ciągu miesiąca 159 miłośników Facebooka
- Internauci przesłali 256 haseł promujących Regionalny Program Operacyjny

Ze względu na zbyt małą liczbę zrealizowanych przedsięwzięć nie można było oddać głosu m.in. na projekty z zakresu rewitalizacji i terenów inwestycyjnych oraz inwestycje kluczowe. Głosowanie trwało od 18 kwietnia do 20 maja 2011 r.

Rywalizacja była niezwykle zacięta. Losy wygranejwały się do ostatniej chwili. Ostatecznie, różnicą zaledwie... 4 głosów, zwyciężyło Centrum Kultury Filmowej, zapisując na swoim koncie blisko 1000 „kliknięć”. W Centrum Kultury Filmowej odbywają się międzynarodowe festiwale, wernisaże i koncerty, wyświetlane są nowości kinowe oraz superprodukcje w 3D. Teraz, to CKF zaprezentuje się w spocie reklamowym, który był nagrodą główną w konkursie. Dodatkowo, okazały budynek kina „Stylowy” będzie można zobaczyć w katalogu promującym efekty wykorzystania funduszy unijnych z RPO w województwie lubelskim. Znajdą się w nim trzy najlepsze projekty z każdej kategorii konkursowej. Lista laureatów jest dostępna na www.konkurs.rpo.lubelskie.pl.

Nagrody trafiły też do internautów, którzy wymyślili najlepsze hasła promujące Regionalny Program Operacyjny. Zwycięzców wybrała komisja złożona z ekspertów z zakresu dziennikarstwa i public relations oraz przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego. Konkurencja była spora. W konkursie zgłoszono 256 haseł. Wygrało hasło „RPO – Tak się zmienia Lubelszczyznę” autorstwa Wiesława Grudnia z Lublina.

PF

Cyfrowa rewolucja w szkołach

Tablica za rysunek. Tak w skrócie można opisać konkurs plastyczny zorganizowany przez Urząd Marszałkowski dla szkół podstawowych. Dzieci miały stworzyć plakat o tematyce funduszy europejskich. Celem była promocja Regionalnego Programu Operacyjnego, a nagrodą nowoczesny zestaw edukacyjny z tablicą interaktywną, projekтором i oprogramowaniem.

Konkurs „RPO zmienia przyszłość – namaluj swój świat” był okazją do zwiększenia wiedzy o funduszach europejskich wśród najmłodszych mieszkańców regionu. Przez zabawę dzieci mogły lepiej poznać Regionalny Program Operacyjny, a szkoły zyskały wysokiej klasy sprzęt multimedialny. W interaktywne zestawy edukacyjne urząd chce wyposażać jedną szkołę podstawową w każdej gminie. Łącznie 213 placówek. Pierwsze 40

kompletów trafi do szkół jeszcze w tym roku. Pozostałe, do końca 2012 r.

– *W wielu miejscach na świecie interaktywne tablice są standardem. Na Lubelszczyźnie, szczególnie w gminach wiejskich, to wciąż nowość. Dlatego moim marzeniem jest, aby takie urządzenia znalazły się w każdej szkole podstawowej w regionie. Mam nadzieję, że dzięki temu za jakiś czas będziemy mogli powiedzieć, że nasze szkoły są nie tylko przyjazne, otwarte i kolorowe, ale przede wszystkim*

Lekcje z tablicą interaktywną to przyjemność... nie tylko dla uczniów. Na zdjęciu Robert Śnieg, nauczyciel fizyki z XXIII LO w Lublinie

Lista zwycięzców i nagrodzonych szkół

1. **Angelika Olszewska** – Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Adamowie,
2. **Paulina Krawczyk i Zuzanna Tracz** – Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Aleksandrowie,
3. **Daniel Burek** – Publiczna Szkoła Podstawowa w Opoce,
4. **Jakub Gruba i Sebastian Gruba** – Szkoła Podstawowa w Tchorzewie,
5. **Weronika Chmura i Magdalena Jamróz** – Szkoła Podstawowa w Kłodnicy Dolnej,
6. **Daria Adamczyk** – Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Ratoszynie Drugim,
7. **Wiola Król** – Szkoła Podstawowa w Chrzanowie,
8. **Dominik Kuszneruk** – Szkoła Podstawowa w Niewętoszu,
9. **Kacper Musiejuk i Michał Balak** – Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Szóstce,
10. **Przemysław Koszałka** – Szkoła Podstawowa w Krzemieniu,
11. **Angelika Kielbasa i Diana Kielbasa** – Szkoła Podstawowa w Korytkowie Małym,
12. **Damian Ciupak, Jan Oleszko i Robert Oleszko** – Szkoła Podstawowa w Godziszowie Drugim,
13. **Maria Duma i Aneta Dzwolak** – Szkoła Podstawowa im. Gen. Władysława Sikorskiego w Goraju,
14. **Aleksandra Obel** – Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. Józefa Twaroga w Księżomierzu,
15. **Mateusz Ujma** – Szkoła Podstawowa w Wirkowicach,
16. **Dagmara Dębiec** – Szkoła Podstawowa w Prawnie,
17. **Szymon Sadrzak** – Szkoła Podstawowa w Goździe,
18. **Kamila Gryczka** – Szkoła Podstawowa w Anielinie,
19. **Wiktoria Jakóbczak** – Szkoła Podstawowa w Zawalowie,
20. **Magdalena Wołowik** – Szkoła Podstawowa w Rudnie,

bardziej nowoczesne – przyznaje **Krzysztof Hetman**, marszałek województwa lubelskiego.

Zadaniem uczniów było stworzenie plakatu prezentującego efekty wykorzystania środków unijnych na Lubelszczyźnie. Forma była dowolna. Można było go namalować, naszkicować, zrobić wycinankę lub kompozycję z gotowych zdjęć. Na przygotowanie prac dzieci miały dwa tygodnie. Ocenilo je profesjonalne jury: **Jarosław Koziara**, znany lubelski artysta plastyk, **Anna Nawrot-Gryka**, właścicielka Galerii Białej w Lublinie oraz **Bernard Homziuk**, wykładowca na Wydziale Artystycznym UMCS w pracowni Malarstwa i Rysunku.

Z zaproszenia do udziału w konkursie skorzystało 147 szkół z 40 gmin województwa lubelskiego. – *Wytypowaliśmy samorządy z najniższym dochodem na osobę oraz najłabszymi wynikami z egzaminu szóstoklasistów i egzaminu gimnazjalnego* – podkreśla **Aneta Pieczykolan**, dyrektor Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego. Z 383 nadesłanych rysunków, wykonanych przez 500 uczniów, wybrano 40 najciekawszych, autorstwa 58 dzieci. Na wszystkich małych artystów czekały drobne upominki. Wyróżnione plakaty można oglądać na wy-

Konkurs trwał od 12 do 23 września

stawach plenerowych w największych miastach województwa: Białej Podlaskiej, Chełmie, Lublinie, Puławach i Zamościu (*szczególty w ramce*).

Zestawy złożone z interaktywnej tablicy, projektora multimedialnego i oprogramowania mają sprawić, że lekcje nie będą

21. **Katarzyna Kania i Paulina Widz** – Szkoła Podstawowa w Stojeszynie Pierwszym,
22. **Patryk Dymucha i Łukasz Lipski** – Szkoła Podstawowa w Górcie Lubartowskiej,
23. **Diana Zawiałak** – Szkoła Podstawowa w Złojcu,
24. **Mateusz Syta** – Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu,
25. **Michał Wróbel** – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zamchu,
26. **Aleksandra Maksimek, Gabryjela Czajka i Weronika Chuda** – Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Lipniach Górnych,
27. **Magdalena Latifa** – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zaburzu,
28. **Dominika Skroś** – Szkoła Podstawowa w Rudzie Hucie,
29. **Magdalena Bednarczyk** – Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Woli Sernickiej,
30. **Klaudia Szlązak i Aldona Siwek** – Szkoła Podstawowa w Krzówce,
31. **Natalia Gawinek** – Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Juliopolu,
32. **Piotr Ksoł** – Gimnazjum w Starym Brusie,
33. **Adrian Gasek** – Szkoła Podstawowa w Prawdzie Starej,
34. **Amanda Drażek** – Szkoła Podstawowa w Grabowicy,
35. **Sylwia Kozakiewicz** – Publiczna Szkoła Podstawowa w Szstarce,
36. **Magdalena Klimuk, Weronika Kukawska i Szymon Żuk** – Szkoła Podstawowa w Dąbrowicy Dużej,
37. **Karolina Wierzchowska i Karolina Rola** – Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Ulanie Majorat,
38. **Agata Ćwikła** – Szkoła Podstawowa im. L. Hempla w Skorczycach,
39. **Karolina Kazanowska, Wiktoria Burdach i Mateusz Drygiel** – Szkoła Podstawowa w Woli Bystrzyckiej,
40. **Marcin Lackowski** – Szkoła Podstawowa w Wojsławicach.

nudne, a uczniowie z większą uwagą i zainteresowaniem będą uczestniczyli w zajęciach. Ułatwią również dostęp do nowych technologii dzieciom z mniejszych miejscowości. Nauczyciele nie mają wątpliwości, że taki sprzęt powinien być w każdej szkole. – *Na tablicy możemy rysować figury geometryczne wirtualnymi przyborami, wyświetlać mapy, prezentacje i filmy, pisać specjalnymi długopisami oraz przeglądać strony internetowe. Dane rejestrowane są w pamięci komputera. W każdej chwili można je skopiować i zabrać do domu* – opisuje **Robert Śnieg**, nauczyciel fizyki z XXIII LO w Lublinie, gdzie działa kilka tego typu urządzeń.

Konkurs będzie kontynuowany w przyszłym roku. Zwycięskie szkoły otrzymają pozostałe 173 tablice i projektory, które urząd planuje kupić w 2012 r. Środki na przeprowadzenie tegorocznej edycji konkursu, łącznie z zakupem 40 zestawów edukacyjnych, szkoleniami nauczycieli z obsługi nowego sprzętu oraz nagrodami dla wszystkich dzieci uczestniczących w zabawie, pochodziły z Regionalnego Programu Operacyjnego (puli przeznaczonej na promocję programu) i budżetu województwa. Cena rynkowa jednego zestawu to ok. 10 tys. zł.

– *Fundusze na promocję programów regionalnych posiada każde województwo. W naszym regionie wykorzystujemy je na wiele sposobów, m.in. organizację wydarzeń adresowanych do dzieci i młodzieży. W poprzednim roku uruchomiłmy lodowisko na Placu Litewskim oraz przygotowaliśmy wiele gier i zabaw dla najmłodszych. Teraz przyszedł czas na konkurs plastyczny, dzięki któremu do szkół na*

Terminarz wystaw plenerowych „RPO zmienia przyszłość – namaluj swój świat”

30.09–06.10.2011

– Puławy, Plac Miejski (Plac Chopina)

7–15.10.2011

– Lublin, Plac Litewski

16–25.10.2011

– Biała Podlaska, Główny Plac Wolności

26.10–4.11.2011

– Chełm, Plac Łuczowski

5.11–12.11.2011

– Zamość, Rynek Wielki

Lubelszczyźnie zawita sprzęt na miarę XXI wieku – przekonuje **Krzysztof Hetman**, marszałek województwa lubelskiego.

Paweł Florek

Marszałek Krzysztof Hetman wręcza dyplomy dla zwycięskich szkół i upominki dla dzieci biorących udział w konkursie. W tle interaktywna tablica i projektor. Urządzenia jeszcze w tym roku trawią do 40 szkół w regionie

RPO w rytmie HIP-HOPU!

Tylko na Lubelszczyźnie

Często w naszym otoczeniu dostrzegamy inwestycje zrealizowane dzięki wsparciu funduszy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. Każdy kolejny rok wdrażania RPO przynosi nam przedsięwzięcia, które wpływają na poprawę jakości naszego życia. Postanowiliśmy te efekty pokazać, a właściwie wyśpiewać mieszkańcom regionu w nowej kampanii w hip-hopowym wydaniu.

„Lubelskie – jasne, że do przodu!”

To hasło kampanii wizerunkowej przygotowanej przez Departament Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego, skierowanej głównie do ludzi młodych. Do udziału w kampanii zaprosiliśmy najlepszego lubelskiego free-style'owca, znanego jako Dolar. Dolar, czyli Tomasz Dymek, jest raperem z pozytywnym przekazem, dobrze znanym na scenie ogólnopolskiej i głęboko zaangażowanym w różne działania na terenie województwa. Jak podkreśla w swej twórczości, „lubelskie to jego miejsce”. Tomek reprezentuje młode pokolenie, któremu chcemy uświadomić, że efekty oddziaływania RPO dotyczą każdego z nich.

– Chcemy, aby młodzi ludzie wiązali swoją przyszłość z Lubelszczyzną, postrzegali ją jako miejsce przyjazne do życia i pracy, a także zobaczyli tu szanse na realizację swoich planów – mówi Marek Kowalski, zastępca dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego – Postanowiliśmy wykorzystać w kampanii RPO elementy hip-hopu, co stanowi o jej wyjątkowości. Jeszcze żaden region nie zdecydował się na promowanie Regionalnego Programu Operacyjnego w ten sposób.

W kampanię zaangażował się popularny „Dolar”, czyli Tomasz Dymek, lubelski muzyk hip-hopowy

W kinie, nie tylko w Lublinie

W ramach kampanii będziemy mogli zobaczyć specjalnie przygotowany spot reklamowy, który zostanie wyemitowany w miesiącach wrzesień-październik w kinach w Lublinie, Chełmie, Białej Podlaskiej, Puławach i Zamościu. Emisji spotów będą towarzyszyły wydarzenia promocyjne, np. wspólne free-stylowanie przed seansem filmowym. Odbiorcami kampanii będą jednak nie tylko kinomaniacy. Ci, którzy wyjdą z domu, zobaczą na ulicach wymienionych miast kolorowe billboardy, a na wielbicieli wirtualnej rzeczywistości będą czekały internetowe banery przypominające o idei kampanii – „Lubelskie – jasne, że do przodu!”. Pojawią się one na stronach internetowych gazet (Gazeta Wyborcza, Kurier Lubelski, Dziennik Wschodni) oraz na portalach Onet.pl i Wirtualna Polska. Na tym jednak nie koniec. Autobusy miejskie w Lublinie, Białej Podlaskiej, Puławach i Zamościu będą również promować RPO, a hip-hopowy spot radiowy ożywi audycje Radia Lublin, Radia Złote Przeboje, Puls Lublin, Eska Lublin oraz Eska Zamość.

Na czas trwania kampanii zostanie również uruchomiona podstrona internetowa, umożliwiająca śledzenie dobrych praktyk w województwie lubelskim. Zapewne wśród przedstawionych projektów z łatwością rozpoznamy inwestycje realizowane w naszym najbliższym otoczeniu.

Ewa Kowalczyk-Chodyra

Fundusze europejskie i hip-hop. Dlaczego nie?

Miejski konkurs PIĘKNOŚCI

za 176 mln zł

Kto powiedział, że konkursy piękności są tylko dla kobiet? Równie atrakcyjne i przyciągające uwagę mogą być centra miast, zabytkowe kamienice, a nawet kościoły. Niestety, zabiegi pielęgnacyjne sporo kosztują. Na szczęście są fundusze unijne, dzięki którym już niedługo nowym wyglądem będą mogły pochwalić się Biała Podlaska, Dęblin, Lublin, Puławy czy Zamość.

W czerwcu władze województwa ogłosiły wyniki konkursu na odnowienie zaniedbanych obszarów miejskich. Zarezerwowane na ten cel 176 mln zł wystarczyło na wsparcie 28 z 84 inwestycji, które zgłoszono do dofinansowania z RPO. – *Zainteresowanie było ogromne i ponad dwukrotnie przewyższało dostępne środki* – przyznaje **Aneta Pieczykolan**, dyrektor Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego. Samorządy, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, jednostki budżetowe, tj. staż pożarna oraz spółdzielnie mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego zabiegały łącznie o prawie 416 mln zł.

Tych ostatnich próżno jednak szukać na liście projektów, które otrzymały unijną pomoc. – *Większość wniosków spółdzielni mieszkaniowych i tebesów odpadła podczas oceny formalnej. Głównym powodem było błędne wytyczenie obszarów rewitalizowanych w lokalnych planach rewitalizacji, przygotowywanych przez samo-*

rzy. Kilka projektów znajduje się na liście rezerwowej, przez co wciąż zachowuje szanse na dotacje – informuje A. Pieczykolan.

Najwięcej pieniędzy trafiło do Lublina. W sumie ponad 30 mln zł. Dzięki nim władze miasta odnowią Park Saski i Stare Miasto. Ponadto unijna dotacja pokryje większą część kosztów trwającej obecnie przebudowy ulic 3 Maja i Radziwiłłowskiej. – *Dofinansowanie tego projektu było możliwe dzięki decyzji Zarządu Województwa, zwiększającej pulę środków przeznaczoną na rewitalizację ze 140 do 176 mln zł* – zaznacza dyrektor DRPO. Obok samorządu o wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego postarali się strażacy z komendy wojewódzkiej, którzy na miejscu po byłej fabryce Ursus stworzą profesjonalną bazę treningową. To pierwszy w regionie tego typu ośrodek szkoleniowy, umożliwiający np. symulację pożaru. Fundusze pozwolą też na sfinansowanie ostatniego etapu prac przy renowacji Archikatedry Lubelskiej oraz zespołu pomisjonarskiego przy ul. Wyszyńskiego. Z unijnej kasy skorzysta również Lubelskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych, którego projekt rozbudowy

Fot.: Archikatedra Lubelska chętnie korzysta ze wsparcia Unii Europejskiej. III etap prac renowacyjnych udało się sfinansować ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2004-2006

dokończenie na str. 20

Rozwój i ochrona zabytków idą w parze

Urbact II to jeden z programów polityki spójności prowadzonych przez Komisję Europejską. W jego realizację zaangażowanych jest 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Norwegia i Szwajcaria. Program zakłada współpracę europejskich miast w dążeniu do rozwoju kulturalnego i gospodarczego.

Cele programu Urbact II:

- ułatwienie wymiany doświadczeń między władzami lokalnymi i regionalnymi, procesu nauki pomiędzy osobami formułującymi kierunki polityki miejskiej oraz praktykami w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich wśród władz lokalnych oraz regionalnych;
- szerokie rozpowszechnianie doświadczeń i przykładów „dobrych praktyk” wypracowanych przez miasta, a przede wszystkim wniosków płynących z tych projektów i polityk, zapewnienie transferu know-how do obszarów objętych zrównoważonym rozwojem miast;
- pomoc decydom i zarządzającym w miastach, a także zarządzającym programami operacyjnymi celów konwergencji i konkurencyjności w sprecyzowaniu planów działań zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, które mogą być wytypowane do objęcia współfinansowaniem w ramach funduszy strukturalnych.

Szczególny nacisk położono na współpracę w dziedzinie rozwoju miast i wymianę doświadczeń pomiędzy lokalnymi samorządami. Aby skuteczniej dzielić się informacjami, miasta zrzeszone w projekcie tworzą sieci tematyczne i grupy robocze. W ramach programu nie otrzymuje się pieniędzy na inwestycje, a jedynie zwrot kosztów udziału w projektach. Jego budżet to 68 mln euro.

W programie Urbact II Lublin uczestniczy od czerwca 2008 r. W październiku 2008 r. do sieci tematycznej *Heritage as Opportunity (HerO)* – „Dziedzictwo jako Szansa” przystąpił także Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Zdaniem Marka Kowalskiego, zastępcy dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego, udział samorządu województwa w programie jest kluczowy. – *Samorząd województwa ma największy wpływ na rozwój regionu. Dlatego, wypracowane w projekcie rozwiązania i pomysły, władze województwa będą mogły wykorzystać przygotowując nowy program regionalny oraz strategię rozwoju województwa* – podkreśla.

Projekt HerO zakładał, że dzięki współpracy kilkunastu europejskich miast, możliwe będzie pogodzenie rozwoju zabytkowych części miast z ochroną ich historycznych walorów. – *Przez międzynarodowe kontakty i wymianę dobrych praktyk, chcemy wzmocnić atrakcyjność i konkurencyjność obszarów staromiejskich,*

Lublin został włączony do sieci miast europejskich: Regensburg – Niemcy, Graz – Austria, Neapol – Włochy, Wilno – Litwa, Sigishoara – Rumunia, Liverpool – Wielka Brytania, Poitiers – Francja, Valletta – Malta, pracujących nad projektem HerO. Liderem był Regensburg. Wszystkie te miasta posiadają jedną cechę wspólną – są miastami historycznymi, niezależnie od tego czy pełnią funkcję stolicy kraju, czy są ośrodkami regionalnym, czy też centrum życia kulturalnego,

gdyż brak równowagi pomiędzy postępowaniem, a ochroną zabytkowego obszaru miast prowadzi często do ich stagnacji gospodarczej, a nawet utraty dziedzictwa historycznego – przekonuje **Ewa Kipta**, koordynator projektu HerO w Lublinie.

Efektami prac sieci tematycznej HerO było opracowanie przez każde miasto własnego Lokalnego Planu Działań, czyli dokumentu określającego w jaki sposób konkretne miasto chce rozwijać zabytkowe części, nie niszcząc przy tym ich historycznej wartości. Aby umożliwić skuteczny wpływ działań sieci na politykę lokalną, każdy partner projektu musiał utworzyć Lokalną Grupę Wsparcia Urbact. Grupy skupiały instytucje, organizacje i podmioty zainteresowane wymianą doświadczeń w ramach sieci oraz miały pomagać przy opracowywaniu Lokalnego Planu Działania miast uczestniczących w programie. Dodatkowym rezultatem prac sieci HerO było przygotowanie studiów przypadków oraz innych dokumentów doradczych, np. zaleceń i wytycznych. Szczególnie istotnym dokumentem jest Zintegrowany Plan Za-

Neapol. Prace przy rekonstrukcji starożytnego amfiteatru

Uczestnicy projektu HerO

rządzenia Dziedzictwem Kulturowym Miasta Lublin (*Cultural Heritage Integrated Management Plan – CHIMP*).

Wszystko zaczęło się w Poitiers

W ramach HerO zorganizowano szereg konferencji i warsztatów eksperckich, dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego. Podczas konferencji inauguracyjnej w Poitiers poruszano zagadnienia dotyczące Zintegrowanego Planu Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym. Dyskutowano nad jego założeniami i celami. Ponadto ustalono zasady tworzenia Lokalnych Grup Wsparcia (*Local Support Group*) i opracowywania Lokalnych Planów Działania (*Local Action Plan*). W czasie interaktywnych warsztatów w Grazu rozmawiano o sposobie opracowywania Zintegrowanych Planów Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym dla poszczególnych miast partnerskich. Kolejne spotkanie miało miejsce w Liverpoolu. Jego celem było zaprezentowanie przez wszystkich partnerów projektu działań zmierzających do opracowania Zintegrowanego Planu Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym. Z kolei konferencja w mieście Valletta (stolica Malty), podsumowywała przygotowania Lokalnych Planów Działania. Warsztaty eksperckie w Wilnie poświęcone były zagadnieniu „Integralności wizualnej krajobrazu miast historycznych”. Władze Lublina, wspólnie z Urzędem Marszałkowskim oraz Forum Rewitalizacji, zorganizowały w ramach projektu dodatkowe warsztaty eksperckie, poświęcone aktywności kulturalnej w miastach historycznych.

Na koniec Regensburg

Oficjalne zakończenie projektu nastąpiło w połowie kwietnia 2011 roku w Regensburgu (Ratyzbonie).

Konferencja rozpoczęła się 13 kwietnia i trwała dwa dni. Referat wprowadzający wygłosił **dr Władysław Piskorz**, przewodniczący *Unit Urban Development and Territorial Cohesion* w Komisji Europejskiej. Podczas spotkania zaprezentowano Lokalne Plany Działania przygotowane przez miasta uczestniczące w programie Urbact HerO.

Lubelską prezentację przedstawili **Ewa Kipta** z Urzędu Miasta Lublin, **Marek Kowalski**, reprezentujący Urząd Marszałkowski oraz **Marcin Skrzypek** – przedstawiciel Lokalnej Grupy Wsparcia. Podkreślano w niej starania o uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016 oraz coraz lepszą współpracę pomiędzy Urzędem Marszałkowskim a samorządem Lublina.

Druga część obrad przebiegała pod hasłem „Zintegrowanych strategii zapewniających atrakcyjność i konkurencyjność historycznych krajobrazów miejskich w Europie”. W tej części zaprezentowano przewodnik „Droga do Sukcesu – Zintegrowane zarządzanie mia-

Konferencja podsumowująca projekt Hero w Regensburgu, kwiecień 2011 r. Przy mównicy Marek Kowalski, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego w projekcie

stami historycznymi”, zawierający sposób opracowywania Zintegrowanego Planu Zarządzania Dziedzictwem. – *Dziedzictwo kulturowe bywa postrzegane jako rzecz kłopotliwa dla rozwoju miasta; zajmowanie się przeszłością bywa traktowane jako zajęcie ograniczające i żmudne, które dusi innowacyjność i postęp. Ten pogląd nie jest prawdziwy – wręcz odwrotnie – jak wykazał to m.in. projekt HerO, dziedzictwo kulturowe oferuje historycznym miastom Europy unikalne atuty. Dziedzictwo należy rozumieć jako znaczącą szansę, jego potencjał – w ujęciu społecznym, środowiskowym i ekonomicznym – trzeba jedynie należycie i umiejętnie je wykorzystać* – czytamy w publikacji.

Na zakończenie przedstawiciel Regensburga, dr Thomas Krammer, podsumował działania podjęte przez partnerów podczas trzyletniego okresu trwania projektu. Z kolei Mathias Ripp, koordynator projektu, zaprezentował rekomendacje sieci programowej HerO programu Urbact II dla polityki miast, w celu wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego w ich rozwoju.

Anna Krzyżanowska-Orlik
Michał Trzewik

dokończenie ze str. 17

Hospicjum Dobrego Samarytanina został najwyżej oceniony przez ekspertów.

Lublin nie jest jedynym miastem, gdzie z pomocą środków europejskich blask odzyskują budowle sakralne. Parafia w Kazimierzu Dolnym zrewitalizuje obiekty zabytkowej Fary, a prawosławna parafia św. Jana Teologa z Chełma odnowi cerkiew. Na taki pomysł wpadła również parafia z Łęcznej.

Obok stolicy województwa unijne środki popłynęły też do byłych miast wojewódzkich naszego regionu. Biała Podlaska i Zamość zadbają o modernizację zabytkowych centrów, natomiast Chełm wyremontuje Dom Kultury. Powody do radości mają również władze mniejszych ośrodków. Samorządy Dębina, Kocka, Terespoła, Łęcznej, Opola Lubelskiego czy Janowa Lubelskiego chcą przyciągać turystów, dlatego pozyskane fundusze przeznaczą głównie na rewitalizację placów, skwerów i ulic w centrach swoich miejscowości. Zmian oczekują też sami mieszkańcy, dla których liczy się nie tylko poprawa estetyki, ale także bezpieczeństwo. Stąd wiele projektów uwzględnia np. instalację monitoringu.

– *Kock zmieni się nie do poznania. Nową nawierzchnię zyskają drogi, ulice i chodniki. Wypięknieje miejski rynek, na którym pojawia*

Rekomendacje HerO

Polecamy nowe podejście wszystkim Prezydentom i Burmistrzom miast historycznych Europy i prosimy o przyjęcie następujących czterech kluczowych zaleceń HerO:

1. *Uczyń dziedzictwo kulturowe wiodącym priorytetem politycznym, sprawiając by władze lokalne i regionalne doceniły wartość dziedzictwa; zaoferuj swoje przywództwo lokalnym interesariuszom, zapewniając jednocześnie właściwe otoczenie do przyciągnięcia inwestycji.*
2. *Stwórz plan zarządzania dziedzictwem kulturowym, wykorzystując zintegrowaną metodologię HerO, tak aby główni zarządcy prowadzili wspólną politykę wobec dziedzictwa kulturowego i by byli zdecydowani przezwyciężyć partykularne i organizacyjne opory wobec podejścia zintegrowanego.*
3. *Zaangażuj interesariuszy i społeczność lokalną w decyzje polityczne i zarządcze, aby zapewnić społeczne wsparcie strategii i planu zarządzania dla dziedzictwa kulturowego oraz rozwinąć skoordynowane i wyważone podejście w długotrwałej perspektywie.*
4. *Postaw na działanie i jego efektywność, zapewniając stabilne wsparcie polityczne i zarządcze oraz zaangażowanie; współpracuj z Instytucją Zarządzającą aby zagwarantować finansowanie unijne lub z innych źródeł; buduj system monitoringu i ewaluacji, tak aby dostosowywać plan zarządzania do zmieniających się okoliczności.*

Wykorzystaj swoje dziedzictwo kulturowe jako szansę i opieraj się na doświadczeniach i wnioskach projektu HerO.

się studnie i dynamiczna fontanna. Chcemy przywrócić temu miejscu wygląd sprzed 200 lat. Mam nadzieję, że dzięki tej inwestycji przybywający do miasta turyści odkryją jego walory – mówi Tomasz Futera, burmistrz Kocka.

Inny sposób na wykorzystanie dotacji znalazł Świdnik. Oprócz odnowienia północnych obszarów miasta, przyległych do strefy ekonomicznej, gdzie planowana jest m.in. budowa nowego stadionu, kompleksowy remont przejdzie kino Lot. W odnowionym budynku, będącym doskonałym przykładem socrealistycznej architektury, której charakter zostanie zachowany, znajdzie się miejsce dla wszystkich instytucji kultury działających w Świdniku.

Niektóre samorządy postanowiły odrestaurować obiekty o znaczeniu historycznym. W Krasnymstawie remontu doczeka się zespół pałacowo-folwarczny oraz park. Łaszczów odnowi budynek dawnej Karczmy, a powiat lubartowski wyremontuje dziedziniec pałacu Sanguszków.

– *Środki przeznaczone na rewitalizację rozdysponowaliśmy wśród wielu miejscowości województwa lubelskiego. To pokazuje, że Zarząd Województwa myśli o regionie jako całości* – podkreśla marszałek Krzysztof Hetman.

PF

Jak radzić sobie z problemami

powstałymi w czasie realizacji projektu unijnego?

Pozyskanie dotacji unijnych przez samorządy wymaga znajomości przepisów prawa i wytycznych. Nie zawsze uda się uniknąć błędów i nieprawidłowości przy wdrażaniu oraz sprawozdawczości przedsięwzięć. Jednak zawsze ważny jest czas – im wcześniej samorządy zgłoszą wątpliwości i problemy związane z realizacją projektu, tym jest większa szansa na uniknięcie poważnych konsekwencji, w tym konieczności zwrotu dotacji.

Najczęstsze problemy, jakie pojawiają się na etapie realizacji projektów z regionalnych programów operacyjnych (dalej: RPO), dotyczą głównie stosowania ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (dalej: PZP) oraz realizacji projektów, w tym m.in. rozliczania. Stosowanie przepisów PZP jest obowiązkiem beneficjentów, którzy korzystają ze wsparcia Unii Europejskiej. Przepisów tych muszą przestrzegać wszystkie podmioty realizujące swoje inwestycje ze środków publicznych.

Liczy się precyzja i dokładność

W projektach realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (dalej: PARP) beneficjentów obowiązują postanowienia umów o dofinansowanie, wskazujące wymagane czynności, jakie należy podjąć przy wyborze dostawców lub wykonawców (np. konieczność porównania ofert itp.). Konsekwencją niezastosowania się do zapisów umowy, określających tryb wyboru dostawców, może być uznanie wydatku za niekwalifikowany na etapie rozliczenia projektu. – *Każdy taki przypadek jest analizowany indywidualnie przez PARP* – informuje Miłosz Marczuk, rzecznik prasowy PARP.

Innym problemem, z którym samorządy niejednokrotnie muszą się zmierzyć, jest brak pełnej realizacji wskaźników produktu i rezultatu, co także stanowi nieprawidłowość w projekcie. Jej wpływ na możliwość rozliczenia projektu jest zróżnicowany i uzależniony od wykazanego poziomu osiągnięcia wskaźnika (przy częściowej realizacji) lub jego znaczenia dla

punktacji projektu. W skrajnych przypadkach – gdy brak realizacji wskaźników potwierdza nieosiągnięcie celu projektu lub jego znaczącą modyfikację – może być to podstawą do rozwiązania umowy o dofinansowanie, ewentualnie obniżenia poziomu wypłacanych środków.

Najczęściej popełniane błędy (na podstawie kontroli projektów realizowanych przez beneficjentów w ramach WPO Województwa Lubelskiego):

- *Finansowanie działań, które nie są związane z realizacją przedsięwzięcia oraz nie zostały określone w umowie o dofinansowanie.*
- *Niestosowanie zasady konkurencyjności przy zamówieniach wyłączonych z obowiązku stosowania PZP.*
- *Wyznaczanie za krótkich terminów w stosunku do terminów przewidzianych PZP (np. do składania ofert).*
- *Zmiany wysokości planowanych do osiągnięcia wskaźników realizacji projektów.*
- *Używanie niejasnych zapisów, zwłaszcza w przypadku określania warunków udziału w postępowaniu o udzielanie zamówień publicznych.*
- *Niedotrzymywanie terminów realizacji projektu.*

Umowa może ulec rozwiązaniu, gdy beneficjent:

- Nie rozpoczął realizacji projektu w terminie 3 miesięcy od ustalonego dnia rozpoczęcia realizacji projektu, z przyczyn przez siebie zawinionych.
- Zaprzestał realizacji projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla RPO.
- Odmówił poddania się kontroli lub audytowi uprawnionych instytucji bądź ich przeprowadzenie rażąco utrudniał.
- W określonym terminie nie usunął stwierdzonych nieprawidłowości.
- Wykorzystał w całości bądź w części przekazane mu dofinansowanie na cel inny niż określony w projekcie lub niezgodnie z umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla programu.
- Nie wniósł zabezpieczenia w formie i terminie określonych w umowie.
- Złożył podrobione, przerobione lub stwierdzające nieprawdę dokumenty w celu uzyskania dofinansowania w ramach niniejszej umowy.
- Gdy wobec beneficjenta został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości lub gdy pozostaje on w stanie likwidacji, gdy podlega zarządowi komisarycznemu lub w sytuacji, kiedy zawiesił swoją działalność lub jest podmiotem postępowań o podobnym charakterze.

Konieczna znajomość wytycznych i przepisów

Uzyskanie dotacji i podpisanie umowy o dofinansowanie to jednocześnie zobowiązanie do respektowania zasad realizacji projektów. W umowie o dotację beneficjent zobowiązuje się m.in. do wykonania inwestycji terminowo i zgodnie z harmonogramem, ponoszenia wszelkich wydatków w sposób rzetelny i oszczędny oraz osiągnięcia celów zakładanych w projekcie, tzw. wskaźników produktu i rezultatu. Rażąco naruszenie zapisów umowy skutkuje jej rozwiązaniem, co wiąże się także ze zwrotem funduszy otrzymanych z RPO.

Także w przypadku innych programów (oprócz RPO), realizowanych np. przez PARP, dotyczących konkursów w ramach działań, m.in. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – w postanowieniach umów o dofinansowanie szczegółowo uregulowane są sytuacje, w jakich umowa może zostać rozwiązana. – *Głównym powodem, dla którego PARP może podjąć taką decyzję, jest zaprzestanie realizacji projektu przez beneficjenta lub realizacja przedsięwzięcia w sposób sprzeczny z przedstawionym do oceny opisem projektu oraz wprowadzone modyfikacje, skutkujące zmianą celu projektu* – tłumaczy Miłosz Marczuk.

Całkowity zwrot dotacji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w projekcie jest ostatecznością

W przypadku RPO Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie (dalej: UMWL) może zastosować inne rodzaje sankcji, np. wstrzymać wypłacanie funduszy – co może mieć miejsce w przypadku niewypełnienia obowiązków informacyjno-promocyjnych lub nałożyć na nierzetelnych beneficjentów kary finansowe, które zależą od rodzaju i wagi uchybienia.

Niezbędna dyscyplina

Podstawowym sposobem uniknięcia konieczności rozwiązania umowy o dofinansowanie jest **bieżący nadzór nad projektem i prowadzenie go w sposób zgodny z podpisaną umową o dofinansowanie** – do umowy zawsze załączany jest projekt, który był przedmiotem oceny. – *W przypadku konieczności wprowadzenia zmian w projekcie należy poinformować PARP o tym zamiarze przed jego realizacją* – informuje Miłosz Marczuk. Dopiero na podstawie ewentualnych aneksów do umów o dofinansowanie możliwe jest wprowadzenie zmian w projekcie. Także w przypadku zdiagnozowania przez samorząd trudności w wykonaniu inwestycji – co może skutkować niedotrzymaniem terminu zakończenia projektu – UMWL może zaakceptować zmiany, poprzez aneks do umowy o dofinansowanie. Ale w wielu przypadkach, np. związanych z błędami popełnianymi we wnioskach o płatność, wystarczy wezwanie do poprawy dokumentów bądź ich uzupełnienia.

Na początku br. na stronie UMWL opublikowano listę beneficjentów, którzy nie złożyli wniosków o płatność w wymaganym terminie. Znalazły się na niej 24 podmioty (w tym także samorządy korzystające ze wsparcia RPO), które nie realizowały opracowanego przez siebie harmonogramu składania wniosków płatniczych. – *Wystarczył miesiąc, aby zdyscyplinować do sprawnego i terminowego rozliczenia się z przyznanymi dotacji* – informuje **Beata Górka**, rzecznik prasowy UMWL. Publikacja kolejnej listy nie była już konieczna. Analiza harmonogramów składania wniosków o płatność wykazała bowiem, że beneficjenci złożyli je w terminie.

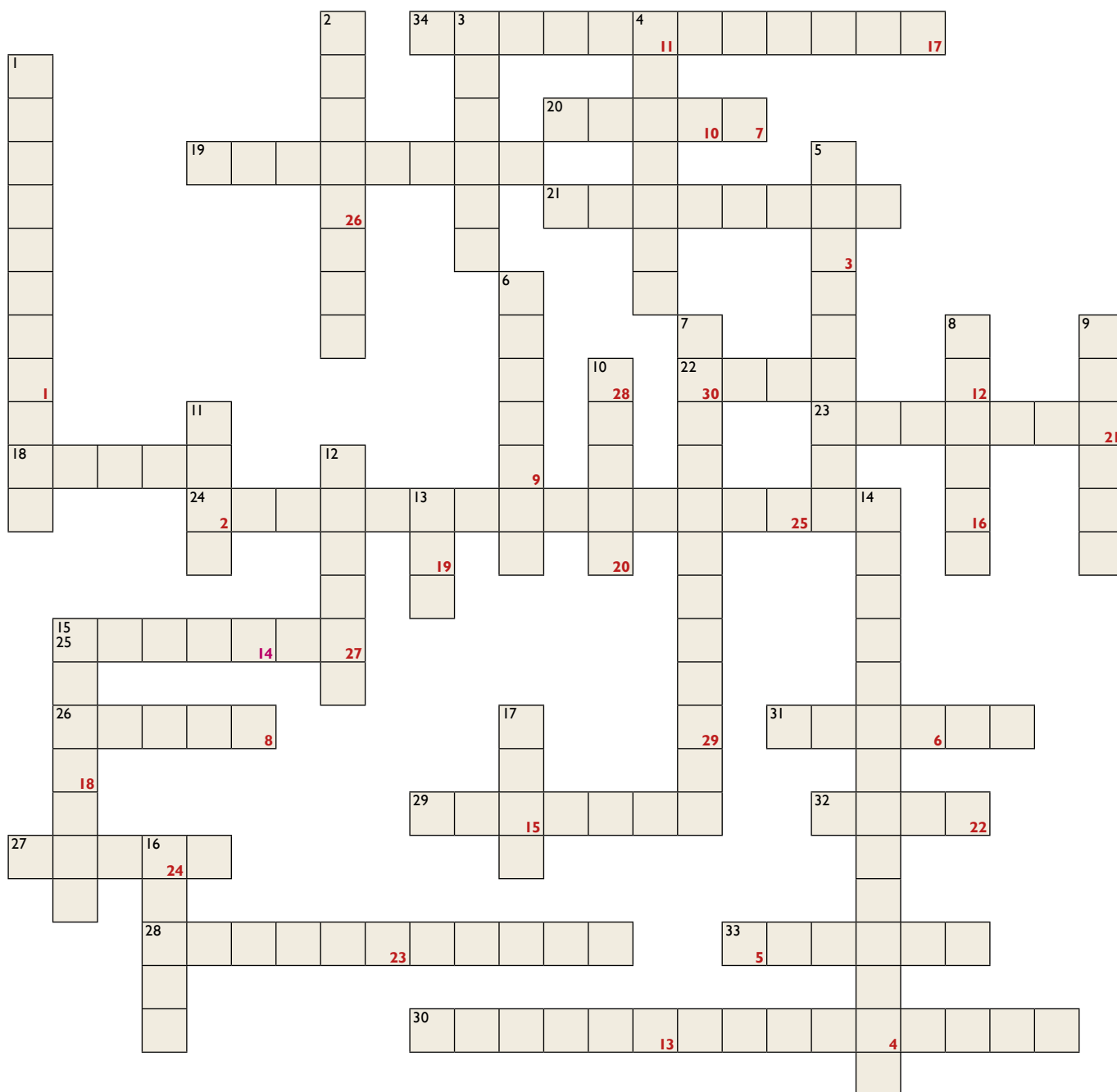
Kontrola na każdym etapie realizacji projektu

Wprowadzony w RPO system kontroli projektów zakłada, że inwestycja może być weryfikowana już od dnia podpisania umowy do pięciu kolejnych lat po jego zakończeniu (tzw. okres trwałości projektu). Kontrola może odbyć się na każdym etapie realizacji projektu, pod względem jego zgodności z prawem unijnym i krajowym oraz dokumentami obowiązującymi w RPO.

Oprócz UMWL oraz innych urzędów marszałkowskich, w poszczególnych regionach uprawnienia do kontroli prawidłowego wydatkowania funduszy unijnych z RPO mają także: Urząd Kontroli Skarbowej, Najwyższa Izba Kontroli, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz instytucje unijne, w tym Europejski Trybunał Obrachunkowy. Wszystkie wymienione instytucje mają prawo do stwierdzania i wykrywania nieprawidłowości w projektach.

Magdalena Pokrzycka-Walczak

Autorka jest dziennikarką Gazety Samorządu i Administracji. Tekst ukazał się w Gazecie Samorządu i Administracji, nr 11 (337), z 1 czerwca 2011, s. 40.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Pionowo

1. „... Smaków”, projekt promocji Opola Lubelskiego.
2. Jeden z projektów kluczowych RPO (realizowany w Świdniku).
3. Jeden z programów polityki spójności prowadzony przez KE.
4. Środowisko i czysta... – jedna z osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.
5. Fundusz...
6. ...o płatność.
7. Jeden z etapów oceny wniosków o dofinansowanie.
8. Plan finansowy jednostki.
9. Otwarte spotkania informacyjno-promocyjne organizowane przez Oddział Informacji Promocji RPO dla mieszkańców woj. lubelskiego.
10. Finansowane głównie z V Osi Priorytetowej.

11. Instytucja Pośrednicząca we wdrażaniu RPO.
12. Podejmuje decyzję o dofinansowaniu projektu.
13. Jeden z projektów kulturalnych realizowanych i wdrażanych przez Miasto Zamość.
14. W ramach IV Osi Priorytetowej można uzyskać dofinansowanie m.in. na...
15. Przestrzenne i sektorowe koncentracje przedsiębiorstw.
16. Jeden z laureatów konkursu „Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego”.
17. Np. turystyczna, krajowa, drogowa.

Poziomo

18. Kawiarnia Artystyczna... miejsce spotkań z kulturą i sztuką dzięki RPO WL.
19. „... Sztukmistrzów” – impreza promocyjna Lublina.
20. Oddano tu do użytku „Miasteczko Ruchu Drogowego” dofinansowane z RPO.

21. Zestaw znaków graficznych.
22. Wydarzenie na skalę europejską w roku 2012.
23. Przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 250 osób.
24. Nazwa projektu budowy i promocji ponadlokalnej marki regionu hrubieszowsko-tomaszowsko-zamojskiego.
25. Wniosek o płatność pośrednią i...
26. Mocne strony projektu.
27. „Skacze” na herbie województwa lubelskiego.
28. Inaczej wnioskodawca.
29. ...Św. Trójcy w Lublinie.
30. Główny cel RPO WL.
31. Jego Stare Miasto wpisane jest na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO.
32. ...realizacji projektu.
33. „Rewitalizują” tam Osiedle Kółtąta.
34. „Od Unii Lubelskiej do Unii...” projekt dofinansowany z RPO, realizowany przez Miasto Lublin.

Dla trzech osób, które prawidłowo rozwiążą krzyżówkę, czekają niespodzianki w postaci gadżetów promujących Regionalny Program Operacyjny. Obowiązują zasada – kto pierwszy ten lepszy. Hasło z krzyżówki prosimy przysyłać na adres konkurs@rpo.lubelskie.pl. Zgłoszenia przyjmujemy do 15 listopada.

Dane kontaktowe

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
Departament Regionalnego
Programu Operacyjnego
ul. F. Stefczyka 3b
20-151 Lublin
tel. 81 441 67 38
fax 81 441 67 40

Punkt informacyjny
tel. 81 441 67 50
tel. 0-800-888-776
(bezpłatna infolinia)
www.rpo.lubelskie.pl
e-mail: drpo@lubelskie.pl

**Filia Urzędu Marszałkowskiego
w Białej Podlaskiej**
ul. Warszawska 14
21-500 Biała Podlaska
tel. 83 343 58 44
fax 83 342 28 82
e-mail: biala@lubelskie.pl

**Filia Urzędu Marszałkowskiego
w Chełmie**
Plac Niepodległości 1
22-100 Chełm
tel. 82 563 02 08
fax 82 565 13 88
e-mail: chelm@lubelskie.pl

**Filia Urzędu Marszałkowskiego
w Zamościu**
ul. Partyzantów 94
22-400 Zamość
tel. 84 638 42 35
fax 84 639 31 34
e-mail: zamosc@lubelskie.pl

**Lubelska Agencja Wspierania
Przedsiębiorczości w Lublinie**
ul. Wojciechowska 9a
20-704 Lublin
tel. 81 462 38 00
fax 81 462 38 40

Punkt informacyjny
tel. 81 462 38 31
tel. 81 462 38 12
www.lawp.eu
e-mail: lawp@lubelskie.pl

lubelskie
Smakuj życie!

Bezpłatna infolinia RPO

800 888 776

www.rpo.lubelskie.pl

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

